

Obejrzyj za zgodą rodziców:

Lekcja 46/47 <https://www.youtube.com/watch?v=yoNhOjWIEAI> <https://www.youtube.com/watch?v=H3K1re-rxhA>

Temat: Narodziny faszyzmu.

FASZYZM – ruch polityczny i ideologia rozwijające się w Europie po I wojnie światowej. Faszyzm niósł ze sobą system rządów oparty na dyktaturze; wprowadzał system monopartyjny, ograniczenie swobód obywatelskich, całkowite podporządkowanie obywatela państwu.

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE FASZYZMU:

- nacjonalizm,
- eliminacja przeciwników politycznych,
- system monopartyjny,
- militarizm i dążenie do podbojów (ekspansjonizm),
- rozwój systemu policyjnego, kontrolującego życie obywateli,
- antykomunizm,
- podporządkowanie wszystkich organów władzy państwowej odpowiednim ogniom aparatu partyjnego,
- antyhumanitaryzm,
- kult wodza i wiara w jego nieomylność,
- indoktrynacja społeczeństwa.

1. I wojna światowa wywarła olbrzymi wpływ na wykształcenie się ideologii faszystowskiej.

Niezadowolenie Włoch z wyników wojny – Włosi spodziewali się większych nabytków terytorialnych (nie otrzymali: Korsyki, Dalmacji, Rijeki oraz kolonii niemieckich.)

2. Powojenny kryzys gospodarczy – rosnąca inflacja, bezrobocie spowodowało iż sytuacja ludności znacznie się pogorszyła – powszechne ubożenie społeczeństwa.

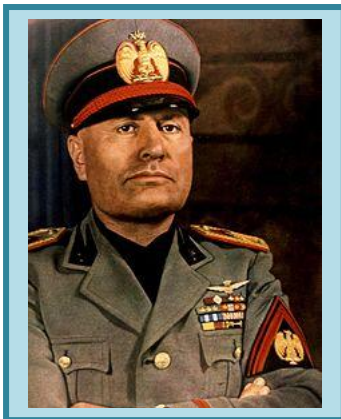
Ludność stała się bardziej podatna na radykalne teorie społeczne, które obiecywały szybką poprawę sytuacji bytowej. Poparcie tak dla partii komunistycznej jak i radykalnych ruchów prawicowych zaczęło szybko rosnać.

3. Kryzys wartości będących podstawą liberalnych państw XIX w.: indywidualizmu, liberalizmu, racjonalizmu, parlamentaryzmu, który gwarantował wolność osobistą i majątkową oraz strzegł praw obywatelskich.

Przeciwstawieniem indywidualizmu był trend podporządkowania jednostki państwu – państwo stało się wartością nadrzędną, która za cenę ograniczenia wolności gwarantowała poczucie bezpieczeństwa. Nastąpił upadek starych autorytetów.

4. Powstanie faszyzmu we Włoszech.

Po zakończeniu wojny we Włoszech w 1919 r. powstały „**Związki Walki**” (Fasci di Combattimento), na czele których stanął **Benito Mussolini**. Do Związków Walki wstępowali byli Żołnierze, młodzież i studenci, niezadowoleni z istniejącej sytuacji politycznej. Była to organizacja paramilitarna, wzorowana na armii. **W 1921 r. Benito Mussolini** założył **Narodową Partię Faszystowską** i z jej ramienia wszedł do parlamentu.

Benito Mussolini

Benito Mussolini, jego żona Rachele Guidi oraz piątka ich dzieci

Marsz na Rzym

PROGRAM BENITO MUSSOLINIEGO:

- Stworzenie silnego państwa, które poradzi sobie z wewnętrznym chaosem i doprowadzi do rozwoju terytorialnego Włoch - chciano odbudować Wielkie Włochy, nawiązując do tradycji imperium rzymskiego.
- Walka z komunizmem i lewicą, którą oskarżano o złą sytuację gospodarczą Włoch - przejście przez państwo kontroli nad gospodarką dzięki utworzeniu rad korporacyjnych, skupiających zarówno pracodawców jak i pracowników danej gałęzi gospodarki.
- Krytyka parlamentaryzmu jako systemu rządów ponieważ nie potrafił on rozwiązać licznych problemów, z którymi borykały się Włochy.

UTWORZENIE W RZYMIE W NARODOWEJ PARTII FASZYSTOWSKIEJ

- 1921rok

PROGRAM

- Przejęcie przez państwo kontroli nad gospodarką.
- Reforma rolna.
- Konfiskata dóbr kościoła katolickiego.
- Likwidacja monarchii.
- Wprowadzenie progresywnych (rosnących wraz z zamożnością) podatków.
- Konieczność militaryzacji społeczeństwa.
- Postulat utworzenia Wielkich Włoch.

5. Mussolini rozpoczął proces **faszyzacji** kraju w 1924 roku.

Zniósł wolność prasy, w następnym roku zdelegalizował wszystkie partie z wyjątkiem faszystowskiej (całkowicie zlikwidował opozycję). Rząd Mussoliniego zniósł prawo do strajków. Stworzył **Kartę Pracy** regulującą sprawy robotnicze. W 1923 roku z przekształcenia czarnych koszul powstała **Milicja Faszystowska**.

TRAKTATY LATERAŃSKIE – grupa trzech traktatów wyodrębniających politycznie i terytorialnie państwo Watykan, uznających jego niezależność i niepodległość. Zostały podpisane **11 lutego 1929 roku** przez papieskiego sekretarza stanu, kardynała Pietra Gaspariego i Benita Mussoliniego.

6. W roku 1933 rządy w Niemczech objął Adolf Hitler.

Po wygranych wyborach przez partię faszystowską, zgodnie z prawem i zasadami demokracji A. Hitler został kanclerzem – premierem rządu. Po likwidacji urzędu prezydenta został wodzem (furer) – władza dyktatorska.

Adolf Hitler

NOC DŁUGICH NOŻY przeprowadzona w nocy z 29 na 30 czerwca 1934 akcja schwywania i wymordowania przeciwników Adolfa Hitlera wewnątrz ruchu narodowosocjalistycznego. Tej nocy SS i wojsko zajęły główną siedzibę dowództwa SA i aresztowały jego dowódcę Ernsta Röhma. Według oficjalnych danych zabitych zostało 77 osób, choć przypuszcza się, że naprawdę zamordowano ich około 400. Pretekstem do podjęcia tych działań miał być rzekomo planowany przez nich zamach stanu

SYSTEM FASZYSTOWSKI:

- “Ludzie są dla państwa, a nie państwo dla ludzi”,
- rezygnacja z przestrzegania praw człowieka,
- terror wobec wrogów,
- obozy koncentracyjne (pracy przymusowej),
- tajna policja [gestapo, SS],
- kontrola nad społeczeństwem,
- cenzura – kontrola wypowiedzi ustnych i na piśmie,
- palenie książek,
- prześladowania Żydów i innych “nie aryjczyków”, “USTAWY NORYMBERSKIE” 1935 r.

PRZECIWIW ŻYDOM:

- Niemcy to “rasa aryjska”, “rasa panów”,
- zbrojenia - przygotowanie się do wojny – podbój innych państw,
- “odpowiednie” wychowanie dzieci i młodzieży,
- likwidacja systemu parlamentarnego, partii politycznych,
- propaganda – komentarz zamiast obiektywnej informacji,

Poprawa warunków życia Niemców,

7. Wychowanie dzieci i młodzieży w III Rzeszy.

- Wychowanie faszystowskie to “nadużywanie zalet i pielęgnowanie wad”.
- Celem wychowania był człowiek oddany państwu i bezwzględny wojownik.
- Dzieci miały “donosić” na rodziców źle mówiących o faszystach.

„Hitlerjugend” – młodzież Hitlera

